

Presentació d'UJI OpenCourseWare

Què és OpenCourseWare?

OpenCourseWare (OCW) és una iniciativa del Massachusetts Institute of Technology (MIT) per a la publicació gratuïta de tots els seus materials educatius: manuals, apunts, transparències, recursos multimèdia, butlletins de problemes, exàmens... El portal MIT OpenCourseWare <<http://ocw.mit.edu>> permet accedir a aquests recursos organitzats per assignatures.

El que va començar com una acció limitada al MIT ha donat lloc a l'OpenCourseWare Consortium <<http://www.ocwconsortium.org>>, consorci a què s'han sumat ja més d'un centenar d'universitats, institucions i organitzacions de divuit països. L'UJI forma part d'OpenCourseWare Consortium a través d'Universia OCW <<http://ocw.universia.net>> i ha adquirit el compromís de publicar, en aquest curs, el material docent d'almenys 10 assignatures.

Amb aquest anunci obrim el portal **UJI OpenCourseWare** <<http://ocw.uji.es>> al personal de la Universitat Jaume I.

The image displays two screenshots of the UJI OpenCourseWare website. The left screenshot shows the main page with a search bar, navigation menu, and news section. The right screenshot shows the 'Informàtica' (Computer Science) course list with columns for course ID, title, and material availability.

Curs	Títol	Material
IG29	Compiladors i Interpretors	
IG04	Metodologia i Tecnologia de la Programació	
IG09	Informàtica Bàsica	
IG59	Informàtica Bàsica II	
540	Informàtica Gràfica	
IG01	Informàtica Bàsica	
IG26	Processadors de Llenguatge	
IG17	Teoria d'Automats i Llenguatges Formals	
IG19	Informàtica Bàsica	
IG40	Disseny de Sistemes Basats en Microprocessador	
IG04	Metodologia i Tecnologia de la Programació	
IG04	Metodologia i Tecnologia de la Programació	
IG20	Teoria d'Automats i Llenguatges Formals	
AB08	Informàtica Aplicada a la Comunicació Audiovisual	
AB06	Disseny de Sistemes Multimèdia	
AB09	Animació per Ordinador	
AB09	Disseny de Gràfemes per a Video i Televisió	
A05	Estadística	
A07	Matemàtiques I	
A08	Matemàtiques II	
A08	Informàtica Aplicada a la Gestió	
B12	Informàtica I	
B13	Informàtica II	
C08	Matemàtiques	
C23	Estadística	
D07	Estadística	
D38	Informàtica	
E01	Àlgebra	
E02	Algebraica	
E03	Càlcul	
E04	Estructura de Dades I	
E06	Llenguatges de Programació I	
E07	Matemàtica Discreta	
E08	Matemàtica Discreta	

En juliol del 2007 s'obrirà l'accés a tot el públic interessat en el coneixement que es crea i transmet a l'UJI. La pertinença d'UJI OpenCourseWare a l'OCW Consortium a través d'Universia OCW donarà una gran visibilitat al portal, especialment en l'àmbit llatinoamericà.

El portal organitza els seus continguts per àrees temàtiques, titulacions i departaments i té l'assignatura com a unitat bàsica per a l'organització del material docent. L'objectiu fonamental és que qualsevol persona interessada a millorar la seua formació pugui cursar una assignatura gràcies al material que es posa a la seua disposició, però sense dret a consultar el professorat o a obtenir cap acreditació, perquè no s'estableix una relació formal amb la universitat.

UJI OpenCourseWare i la seua relació amb altres iniciatives

UJI OpenCourseWare és una iniciativa complementària d'altres accions de la Universitat. Té punts de contacte amb l'Aula Virtual i la docència semipresencial.

Aula Virtual

Aula Virtual <<http://aulavirtual.uji.es>> permet la publicació electrònica de documents, però va més enllà: és un canal de comunicació entre alumnat (oficial) i professorat. Obrir una assignatura d'Aula Virtual a l'accés públic planteja problemes relacionats amb la privacitat de la relació alumnat-professorat. Aquesta és la raó principal per la qual UJI OpenCourseWare és un portal clarament diferenciat de l'Aula Virtual.

No obstant això, bona part del professorat que usa quotidianament Aula Virtual ja ha publicat ací el seu material docent. A fi de simplificar la publicació d'aquest mateix material docent en UJI OpenCourseWare, la Universitat ha desenvolupat una eina que permet accedir fàcilment als documents d'Aula Virtual i publicar-los en el nostre portal OCW.

UJI Virtual i la publicació de materials docents lliures

El programa UJI Virtual té com a objecte contribuir a l'augment de la qualitat educativa mitjançant l'ús de les TIC en la docència. El Projecte de *materials* docents lliures, que s'inscriu en aquest programa, pretén estimular la creació de material docent de lliure difusió. L'UJI ofereix una compensació econòmica per la confecció de material docent lliure i aquest passarà, d'ofici, a estar disponible en OCW OpenCourseWare.

Pla de material docent per a titulacions semipresencials

L'UJI permetrà cursar titulacions en règim de semipresencialitat a partir del curs 2007/2008. Les assignatures d'aquestes titulacions s'estan dotant de material docent que faci possible la seua impartició semipresencial. Tot el material docent elaborat davall el marc de les titulacions semipresencials s'incorporarà d'ofici al portal UJI OpenCourseWare.

Publicació en col·leccions de l'editorial universitària

L'UJI iniciarà una línia de publicació de material en format electrònic (sense suport físic) equiparable al de les col·leccions en paper. Si l'autor ho desitja, el material que publiqui en el portal UJI OpenCourseWare podrà sotmetre's als procediments d'assegurament de la qualitat que segueixen les obres que es publiquen en paper. Si se n'accepta la publicació, l'obra obtindria un ISBN i apareixeria en el catàleg de publicacions universitàries. A efectes curriculars, i una vegada superats els controls de qualitat, no hi haurà cap diferència entre una publicació en paper i una publicació electrònica accessible des d'UJI OCW.

Plans d'incentius

Els treballs publicats en UJI OpenCourseWare es consideraran com a mèrit en els plans propis d'incentius del *personal* docent i investigador.

OpenCourseWare i propietat intel·lectual

La publicació de material docent "en obert" comporta la seua distribució gratuïta per mitjans electrònics. Suposa això una desprotecció de l'autor? En absolut. El material OpenCourseWare no passa al domini públic: es protegeix per mitjà d'una llicència Creative Commons <<http://es.creativecommons.org>>. Les llicències Creative Commons són compatibles amb el *copyright* en tant que permeten la reserva de certs drets. Creative Commons és una llicència «a la carta» en què:

- Terceres persones poden distribuir i copiar l'obra, però reconeixent-ne l'autoria.

- L'autor pot restringir l'ús comercial de l'obra de manera que terceres persones no puguin fer negoci amb ella.
- L'autor pot permetre o no la creació d'obres derivades. Si ho permet pot forçar que l'obra derivada es distribuïska amb la mateixa llicència.

De la mateixa manera que el símbol © adverteix que una obra té *copyright*, hi ha una sèrie d'elements gràfics que indiquen que una obra es distribueix, a més, amb llicència Creative Commons. La llicència Creative Commons amb què es distribueix una obra sol indicar-se amb un sistema d'icones i abreviatures:

 <p>Reconeixement Attribution [BY]</p> <p>El material creat per un artista pot ser distribuït, copiat i exhibit per terceres persones si es mostra en els crèdits.</p>	 <p>No comercial Noncommercial [NC]</p> <p>El material original i els treballs derivats poden ser distribuïts, copiats i exhibits mentre el seu ús no siga comercial.</p>	 <p>Sense obra derivada No Derivative Works [ND]</p> <p>El material creat per un artista pot ser distribuït, copiat i exhibit però no es pot utilitzar per a crear un treball derivat de l'original.</p>	 <p>Compartir igual Share alike [SA]</p> <p>El material creat per un artista pot ser modificat i distribuït però davall la mateixa llicència que el material original.</p>
--	---	--	--

L'aparició de les icones ①, ④ i ⑤ acompanyant una obra indiquen que l'autor es reserva el dret de reconeixement al mateix temps que prohibeix l'ús comercial i la creació d'obres derivades. Hi ha representacions gràfiques alternatives, però d'ús comú per a expressar aquestes mateixes restriccions, com . Convé que els documents incloguen un resum de la llicència Creative Commons utilitzada. Heus ací un exemple de resum:

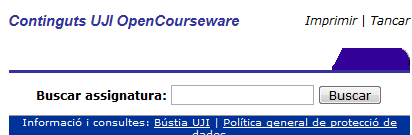
<p style="text-align: center;">Aquesta obra està davall una llicència de Creative Commons Reconeixement – Sense obra derivada 2.5 Espanya</p> <p>Vostè és lliure de: Copiar, distribuir i comunicar públicament l'obra</p> <p>Davall les condicions següents:</p> <p>Reconeixement. Ha de reconèixer els crèdits de l'obra de la manera especificada per l'autor o el llicenciador (però no d'una manera que suggerisca que té el seu suport o recolzen l'ús que fa de la seua obra).</p> <p>Sense obres derivades. No es pot alterar, transformar o generar una obra derivada a partir d'aquesta obra.</p> <ul style="list-style-type: none"> • En reutilitzar o distribuir l'obra, ha de deixar ben clars els termes de la llicència d'aquesta obra. • Alguna d'aquestes condicions pot no aplicar-se si s'obté el permís del titular dels drets d'autor • Res en aquesta llicència menyscaba o restringeix els drets morals de l'autor. <p style="text-align: center;"><i>Els drets derivats d'usos legítims o altres limitacions reconegudes per llei no es veuen afectats per l'anterior.</i></p> <p style="text-align: center;">Açò és un resum llegible per humans del text legal (la llicència completa).</p>

En publicar una obra davall la llicència Creative Commons, l'autor es fa responsable del contingut i l'obra no pot contenir parts que vulneren els drets d'autor de terceres persones.

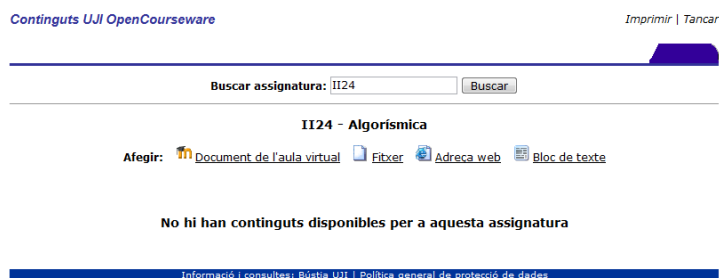
La garantia de que el material és inclòs és propietat intel·lectual de l'autor és responsabilitat del mateix autor, i no de la Universitat Jaume I.

Com pujar documents al portal UJI OpenCourseWare

L'e-UJIER <<http://e-ujier.uji.es>> ofereix, en el seu apartat docent, un enllaç a les pàgines web des de les quals es poden pujar documents al portal UJI OpenCourseWare (l'enllaç es titula «Continguts UJI OpenCourseWare»). En punxar en l'enllaç s'obri una finestra amb un senzill cercador d'assignatures:

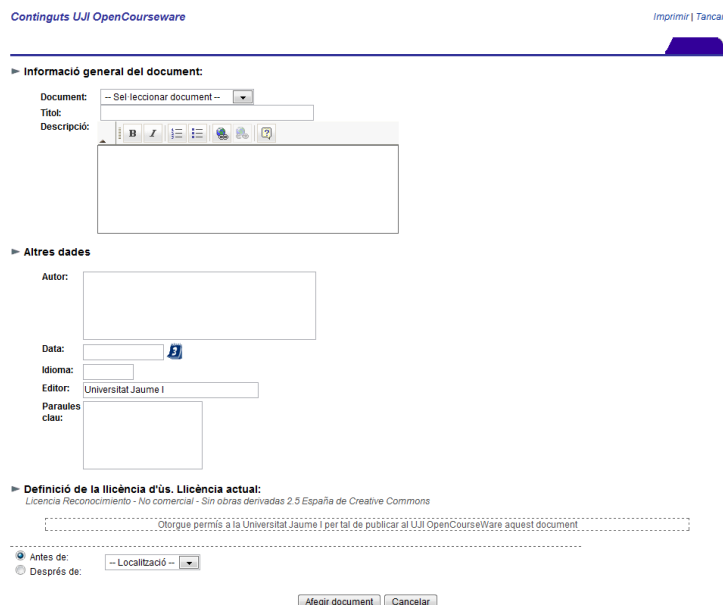

Les assignatures estan accessibles a partir del seu codi (respectant les majúscules, si n'hi ha). En introduir el codi d'una assignatura i polsar «Buscar», la pàgina es recarrega i passa a tenir un aspecte semblant a aquest:

La línia que comença amb el text «Afegir» permet incorporar a la pàgina de l'assignatura quatre tipus d'elements:

«Document de l'aula virtual»: accedir directament als documents ja publicats en l'Aula Virtual en aquesta mateixa assignatura. El formulari permet seleccionar el document, editar el títol i una descripció, indicar els autors...

- En la caixa etiquetada amb «Autor» ha d'introduir-se un nom per línia. (En introduir el nom d'un autor que està en la plantilla de l'UJI convé teclejar únicament el seu correu electrònic en la línia corresponent.)
- «Fitxer»: publica un document que es troba a l'ordinador des del qual s'accedeix a e-UJier.
- «Adreça web»: publica un document accessible en l'enllaç que s'indica.
- «Bloc de text»: afeg un bloc de text que es mostrarà en la pàgina d'assignatura del portal. Aquest bloc de text pot usar-se com a separador visual d'ítems, per a afegir una descripció, oferir una guia de lectura...

Els documents publicats es mostren en l'ordre amb què apareixeran en el portal:

The screenshot shows the UJI OpenCourseWare interface. At the top, there's a search bar with the text 'Buscar assignatura: IG04' and a 'Buscar' button. Below this, the course title 'IG04 - Metodologia i Tecnologia de la Programació' is displayed. There are navigation options: 'Afegir: Document de l'aula virtual', 'Fitxer', 'Adreça web', and 'Bloc de text'. A section titled '► Lista de continguts disponibles:' lists two documents:

- python.pdf**: Autor: Andrés Marzal Varo, Isabel Gracia Luengo; Data: 25/09/2006; Idioma: Español; Editor: Universitat Jaume I; Descripció: Introducció a la programació con Python (Versión 25/09/2006); Fitxer: python.pdf; Llicència: CC BY-NC-ND.
- c.pdf**: Autor: Andrés Marzal Varo, Isabel Gracia Luengo; Data: 25/09/2006; Editor: Universitat Jaume I; Descripció: Introducció a la programació con C; Fitxer: c.pdf; Llicència: CC BY-NC-ND.

At the bottom, there is a footer with the text 'Informació i consultes: Busca UJI | Política general de protecció de dades'.

Quan s'han pujat ja un document continua sent possible editar la seua fitxa (icona amb forma de llapis), esborrar el document (icona amb forma d'aspa) i reubicar-lo en la pàgina (icones amb forma de fletxa cap amunt i cap avall).

Algunes consideracions finals

El portal UJI OpenCourseWare i les eines per a la publicació de documents es troben en fase de desenvolupament. La funcionalitat que s'ofereix en aquests moments no és tota la prevista. Aquesta inclou:

- Integració en flux de treball per a facilitar la petició de publicació dels treballs en l'editorial universitària.
- Inclusió automàtica de la llicència en el mateix document (només en certs formats, com ara PDF).
- Signatura digital dels documents per a garantir la integritat del contingut i l'autoria.
- Control de versions i múltiples formats per a un mateix document (el que facilita la publicació de noves edicions, revisions i documents a partir dels quals s'ha generat el material docent).

Esperem que sapiguen disculpar tots els problemes que trobeu en el portal i eines relacionades amb la seua gestió. Agraïrem que ens feu arribar suggeriments i que ens informeu de totes les errades que detecteu.